

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Львівський національний університет імені Івана Франка
Економічний факультет
Кафедра економіки підприємства**

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри економіки
підприємства економічного факультету
Львівського національного університету
Імені Івана Франка
(протокол №1 від 01.09.2023р.)

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

**«ОБГРУНТУВАННЯ ТА ЕКСПЕРТИЗА БІЗНЕС-РІШЕНЬ»,
що викладається в межах ОПІ першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти для здобувачів спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля
та біржова діяльність» (за вибором студента)**

Львів 2023р.

Назва курсу	Обґрунтування та експертиза бізнес-рішень
Адреса викладання курсу	М.Львів, Пр.Свободи, 18, корпус економічного факультету
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Економічний факультет, кафедра економіки підприємства
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
Викладач(-і)	Лукашенко Тетяна Валентинівна – ст. викладач кафедри економіки підприємства
Контактна інформація	ел. пошта: Tetyana.Lukashenko@Lnu.edu.ua тел. (032) 239 40 25
Консультації по курсу	Відповідно до графіку консультацій (кафедра економіки підприємства, пр. Свободи 18/117)
Інформація про курс	Дисципліна орієнтована на набуття здобувачами вищої освіти комплексних теоретичних знань та практичних навичок щодо розробки та прийняття обґрунтованих бізнес-рішень підприємства. Вивчає сутність бізнес-рішень, їх види та параметри, побудову процесу прийняття бізнес-рішень, аналіз зовнішнього та внутрішнього підприємницького середовища, основи планування, інструментарій обґрунтування рішень з експлуатаційної, інвестиційної, фінансової діяльності, врахування впливу ризиків в управлінській діяльності, функціональні аспекти експертизи бізнес-рішень.
Коротка анотація курсу	Курс «Обґрунтування та експертиза бізнес-рішень» є вибіркоvim, викладається відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів першого рівня вищої освіти зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» протягом 5-го семестру в обсязі 4–и кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	<i>Метою</i> вивчення дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти професійних компетентностей з обґрунтування та експертизи бізнес-рішень, що сприяє підвищенню ефективності управлінської діяльності майбутніх фахівців. <i>Завдання дисципліни:</i> <ul style="list-style-type: none"> - засвоєння основних понять та категорій обґрунтування та експертизи бізнес-рішень; - оволодіння навичками поетапного проходження процесу прийняття бізнес-рішень; - ознайомлення з методологією аналізу зовнішнього та внутрішнього підприємницького середовища, організацією та методологічними основами планової діяльності; - оволодіння інструментами обґрунтування бізнес-рішень в сферах операційної, фінансової та інвестиційної діяльності підприємства; - оволодіння основами обґрунтування бізнес-рішень в умовах невизначеності та ризику;

	<p>- ознайомлення з функціональними аспектами експертизи бізнес-рішень.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Базова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Балджи М.Д., Карпов В.А., Ковальов А.І., Костусев О.О., Котова І.М., Сментина Н.В. Обґрунтування господарських рішень та оцінка ризиків: навч. посіб. Одеса: ОНЕУ, 2013. 670 с 2. Донець Л.І. та ін. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків: навч. посіб. Київ, 2017. 472с. URL: http://cul.com.ua/preview/obgrunt_gosp_reihen_Donez.pdf. 3. Гевко І.Б. Методи прийняття управлінських рішень: Підручник. Київ: Кондор, 2018. 187 с 4. Мороз О.С. Економічне обґрунтування проектів та управлінських рішень: навчально-методичний посіб. Запоріжжя, ЗДІА, 2017. 214с 5. Негрей М.В., Тужик К.Л. Теорія прийняття рішень. Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 272 с. 6. Полінкевич О. М., Волинець І.Г. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків : навч. посіб. Луцьк : ВежаДрук, 2018. 336 с. 7. Прийняття управлінських рішень : навч. посіб. / Ю.Є. Петруня, Б. В. Літовченко, Т. О. Пасічник та ін.; за ред. Ю. Є. Петруні. Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2020. 276 с. 8. Рогач С.М., Герасимчук Н.А., Мірзоева Т.В., Томашевська О.А. Обґрунтування господарських рішень та оцінка ризиків: підручник (перевидання).Київ : ЦП «Компринт», 2020. 597 с. <p>Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 9. Бізнес-планування підприємницької діяльності : навч. посіб. / З. С. Варналій, Т. Г. та ін. Чернівці: Технодрук, 2019. 264 с. 10. Воткінсон М. ГРІД. Інструмент для прийняття рішень у будь-якому бізнесі (у вашому також). Київ: КМ-Букс, 2019. 608 с. 11. Донець Г. Місце експертної оцінки у прийнятті управлінських рішень. Економіка та суспільство. 2021.№26. http://biblio.umsf.dp.ua 12. Ігнашкіна Т.Б., Гончарук О.В., Кербікова А.С. Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків. Ч.І: навч. посіб. Дніпро: НМетАУ, 2021. 106 с 13. Ігнашкіна Т. Б., Гончарук О. В., Найдовська А. О. Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків. Частина 2 : навч. посіб. Дніпро : Україн. держ. ун-т науки і технол., 2023. 114 с. 14. Карпов В.А. Планування та аналіз підприємницьких проектів. – Одеса: ОНЕУ, 2014. – 243 с. 15. Ковшун Н.Е., Костриченко В.М. Обґрунтування доцільності впровадження антикризових проектів. Фінансово-економічна політика в контексті інноваційного розвитку України : колективна монографія / за заг. Ред. Мельника Л.В. Частина 3. Київ: Кондор, 2022. 321 с. 16. Кондрашихін А.Б., Пепа Т.В. Теорія та практика підприємницького ризику: навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2019. 224 с. 17. Мартін Р., Ріел Д. Техніка ухвалення рішень. Як лідери роблять вибір. Київ: Наш Формат, 2019. 248 с. 18. Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків : навч. посіб. / Т. С. Клебанова, О. В. Мілов, С. В. Мілевський та ін. Харків : Вид. ХНЕУ, 2018. 262 с.

	<p>Інформаційні ресурси в Інтернеті: Національна бібліотека України ім. В. Вернадського НАН України: http://www.nbuv.gov.ua Львівська наукова бібліотека ім. Стефаника НАН України: http://www.lsl.lviv.ua Державна служба статистики України: http://www.ukrstat.gov.ua Наукова бібліотека ЛНУ імені Івана Франка: https://www.lnulibrary.lviv.ua</p>
<p>Обсяг курсу</p>	<p>120 год., з них 32 год лекційні заняття, 32 год практичних занять, 56 год самостійної роботи</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Після закінчення курсу студенти повинні знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сутність та види бізнес-рішень, їх характеристики; - етапи процесу прийняття та обґрунтування бізнес-рішень; - моделі та умови прийняття бізнес-рішень; - методи аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства; - основи планування реалізації бізнес-рішень; - базові методи обґрунтування бізнес-рішень з операційної, фінансової та інвестиційної діяльності; - підходи до обґрунтування бізнес-рішень в умовах ризику; - сутність функціональної експертизи бізнес-рішень. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - визначати параметри бізнес-рішень; - організовувати процес прийняття бізнес-рішень; - обирати та втілювати в практичну діяльність адекватні до ситуації моделі прийняття бізнес-рішень; - здійснювати зовнішній та внутрішній аналіз підприємницького середовища; - ставити цілі та завдання і віднаходити шляхи їх досягнення; - обґрунтовувати бізнес-рішення в різних сферах підприємницької діяльності; - враховувати вплив ризиків на результативність бізнес-рішень; - формувати експертні висновки у складі експертних груп. <p>У результаті вивчення дисципліни студент набуває: Загальні компетентності: ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях. ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість. Фахові компетентності: СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур. СК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур. СК 10. Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва, торгівлі та біржової практики з урахуванням ризиків. Програмні результати відповідно до освітньо-професійної програми: ПРН-2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності. ПРН-7. Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати. ПРН-12. Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування</p>

	управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур. ПРН-17. Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів. ПРН-20. Знати основи бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур з урахуванням ризиків.
Ключові слова	Аналіз, бізнес-рішення, експертиза, методи, моделі, обґрунтування, підприємство, планування, ризику
Формат курсу	Очний (проведення лекцій, практичних, самостійна робота, консультування)
Теми	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сутнісна характеристика бізнес-рішень 2. Процес прийняття бізнес-рішень 3. Аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища в прийнятті бізнес-рішень 4. Планування реалізації бізнес-рішень 5. Обґрунтування бізнес-рішень з операційної діяльності підприємства 6. Обґрунтування фінансових бізнес-рішень 7. Обґрунтування бізнес-рішень з інвестиційної діяльності 8. Прийняття бізнес-рішень в умовах невизначеності та ризику 9. Експертиза бізнес-рішень
Підсумковий контроль, форма	Залік вкінці курсу
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з макро-, мікроекономіки, аналізу характеристик товарів та послуг, бухгалтерського обліку та оподаткування, теорії ймовірності та математичної статистики, основ бізнесу.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентації Лекції Інтерактивні методи (демонстраційні вправи, ситуаційні вправи, задачі, мозковий штурм, дискусії, робота з тестовими та іншими діагностичними методиками тощо) Здобувачі вищої освіти працюють з інформацією, зокрема з використанням мережі Інтернет, виконують усні та письмові розрахункові та тестові завдання, виступають з промовами і презентаціями. Програмою передбачено такі форми організації навчання: виступ-інформування за темами практичних занять, презентація розв'язку задач та виконання практичних завдань, модульне опитування
Необхідне обладнання	Проектор, комп'ютер з можливістю підключення до Інтернет, екран для проектора, фліпчарт
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Модульне опитування – 2-а модулі по 25 балів. Виступ на практичному занятті – 5 балів, участь в обговоренні питання, в дискусії, суттєве доповнення (залежно від змісту та наповнення) до 3-х балів. Розв'язання навчально-дослідних завдань - 3 бали.
Питання до заліку*	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бізнес-рішення та його елементи. 2. Аспекти прояву, принципи та класифікація бізнес-рішень.

3. Форми прийняття бізнес-рішень.
4. Параметри бізнес-рішень та їх вимірювання.
5. Умови та фактори забезпечення якості та ефективності бізнес-рішень.
6. Теорія «вигоди-витрати». Альтернативні бізнес-рішення.
7. Сутність процесу прийняття бізнес-рішень.
8. Етапи та алгоритм прийняття бізнес-рішень.
9. Складові прийняття та обґрунтування бізнес-рішень.
10. Основні моделі прийняття бізнес-рішень.
11. Умови прийняття рішень та їх ранжування за пріоритетністю.
12. Основні поняття і положення аналізу зовнішнього середовища.
13. Фактори зовнішнього середовища.
14. Аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища організації методом SWOT-аналізу.
15. PEST-аналіз.
16. ПРИМ-аналіз.
17. Система планування підприємницької діяльності. Види планів.
18. Інформаційне забезпечення планування діяльності підприємства.
19. Постановка цілей та завдань та пошук шляхів їх досягнення.
20. Принципи та методи планування і прогнозування.
21. Бізнес-план, його сутність, зміст та призначення в обґрунтуванні бізнес-рішень.
22. Система операційних рішень та їх інформаційне забезпечення.
23. Маркетингові дослідження ринку.
24. Обґрунтування політики та заходів з маркетингу.
25. Формування виробничої програми підприємства.
26. Ресурсне обґрунтування виробничої програми.
27. Обґрунтування бізнес-рішень щодо обсягу і асортименту продукції на основі маржинального аналізу.
28. Обґрунтування цінової політики та рівня цін.
29. Обґрунтування рішень щодо виробничих запасів на підприємстві та їх оптимізації.
30. Обґрунтування умов кредитування споживачів продукції.
31. Обґрунтування витрат з реалізації операційних рішень.
32. Оцінювання ефективності операційних рішень.
33. Аналіз фінансово-економічного стану підприємства.
34. Формування капіталу підприємства для забезпечення його економічного розвитку.
35. Обґрунтування рішень щодо формування джерел фінансових ресурсів підприємства.
36. Формування оптимальної структури капіталу підприємства.
37. Прийняття управлінських бізнес-рішень в умовах антикризового управління.
38. Сутнісна характеристика та джерела інвестицій.
39. Обґрунтування обсягу та структури інвестицій.
40. Критерії обґрунтування рішень при виборі інвестиційного проекту.
41. Специфіка обґрунтування інноваційних рішень.
42. Прийняття управлінських рішень на основі бізнес-моделей start-up.
43. Ризик як економічна категорія. Основні елементи ризику.
44. Характеристика підприємницьких ризиків.
45. Обґрунтування бізнес-рішень в умовах ризику.
46. Якісна оцінка підприємницьких ризиків.

	<p>47. Кількісні оцінки підприємницьких ризиків.</p> <p>48. Напрями і методи регулювання та зниження ступеня ризику.</p> <p>49. Поняття експертизи, її види та організація.</p> <p>50. Експертиза стратегічних бізнес-рішень.</p> <p>51. Фінансова експертиза.</p> <p>52. Експертиза бізнес-рішень з маркетингу.</p> <p>53. Логістична експертиза.</p> <p>54. Експертиза бізнес-рішень з організації підприємницької діяльності.</p> <p>55. Технічна експертиза.</p> <p>56. Соціально-економічна експертиза діяльності підприємства.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

**Залік зараховується за сумою балів, отриманих студентом за результатами участі в навчальному процесі та виконання поставлених завдань.*